

Zatwierdzam

Barbara Nowacka
Minister Edukacji
/ – podpisano cyfrowo/

Warszawa, 06 sierpnia 2025 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU WSPÓŁPRACY MINISTRA EDUKACJI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMNIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE NA LATA 2024-2026
W ROKU 2024.
UZUPENIENIE**

1. Wstęp.

Program współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2024–2026, zwany dalej „Programem”, został przyjęty zarządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 marca 2024 r. (Dz. Urz. poz. 29). Obowiązek ogłoszenia sprawozdania z realizacji *Programu* za rok poprzedni wynika z art. 5b ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761, 1940).

Komórką odpowiedzialną za przygotowanie oraz monitorowanie realizacji *Programu* jest Biuro Ministra, które współpracuje z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, odpowiedzialnymi za wykonanie zadań wymienionych w *Programie*, zgodnie z ich właściwością.

2. Cel główny i cele szczegółowe *Programu*.

Minister Edukacji w preambule *Programu* uznaje, że metody i formy pracy proponowane przez organizacje pozarządowe sprzyjają nawiązywaniu koleżeńskich relacji, budowaniu poczucia sukcesu i sprawczości, a w konsekwencji podnoszeniu poczucia własnej wartości. Inicjatywy i przedsięwzięcia podejmowane przez organizacje pozarządowe mają znaczący wpływ na uczniów i nauczycieli, przyczyniając się do wyzwalania społecznej aktywności oraz nabywania wielu cenionych kompetencji, takich jak umiejętność komunikowania się lub współdziałania, sprzyjając zaspokajaniu poczucia afilacji w grupie. Udział uczniów w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe stanowi również istotną informację zwrotną dla wychowawców, nauczycieli i pedagogów szkolnych na temat rozwoju emocjonalnego uczniów oraz progresji wychowawczej.

Minister Edukacji dostrzega w organizacjach pozarządowych ważnego partnera społecznego wspierającego edukacyjną, wychowawczą i profilaktyczną działalność szkół i placówek systemu oświaty.

Głównym celem przyjętego *Programu* jest budowa partnerstwa między administracją rządową a organizacjami pozarządowymi, czemu służyć ma wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ważnych celów oświatowych i społecznych.

Wśród celów szczegółowych *Programu* wymienione są:

- 1) wzmocnienie partnerskiej współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi w drodze dialogu społecznego;
- 2) poprawa koordynacji działań, w tym w zakresie efektywnego wydatkowania dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych;
- 3) zwiększenie wpływu sektora pozarządowego na kreowanie polityki oświatowej państwa przez aktywny udział w procesie konsultacji publicznych;
- 4) wspieranie rozwoju potencjału sektora pozarządowego, w tym w zakresie współpracy z jednostkami systemu oświaty oraz działań podejmowanych na ich rzecz.

Program obejmuje zagadnienia wynikające z zakresu działu administracji rządowej – oświata i wychowanie obejmującego sprawę:

- 1) kształcenia, nauczania, wychowania, kultury fizycznej dzieci i młodzieży, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do kompetencji innych organów administracji publicznej;
- 2) organizacji dziecięcych i młodzieżowych, w tym systemu dofinansowania zadań państwa realizowanych przez te organizacje;
- 3) udzielania pomocy materialnej dzieciom i młodzieży;
- 4) międzynarodowej współpracy dzieci i młodzieży.

Podmiotami współpracującymi z organizacjami pozarządowymi w ramach programu są również jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Edukacji lub przez niego nadzorowane.

3. Formy współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z założeniami *Programu* współpraca Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi realizowana była w roku 2024 w dwóch podstawowych formach:

- 1) współpraca finansowa, poprzez:
 - a. powierzanie wykonania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
 - b. wspieranie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- 2) współpraca niefinansowa, poprzez:
 - a. obejmowanie przez Ministra patronatem honorowym przedsięwzięć prowadzonych przez organizacje pozarządowe lub udziału Ministra w Komitecie honorowym takich przedsięwzięć;
 - b. zapraszanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do współpracy w powoływanych przez Ministra zespołach eksperckich i zespołach roboczych o charakterze doradczym i opiniującym;
 - c. konsultowanie projektów aktów normatywnych z organizacjami pozarządowymi.

3.1. Współpraca finansowa.

3.1.1. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych.

Minister Edukacji ogłasza roczne lub wieloletnie otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych. Informacje o konkursach każdorazowo zamieszczane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej: <https://www.gov.pl/web/edukacja/biuletyn-informacji-publicznej-men> w zakładkach, według ścieżki: Zadania publiczne /oświata i wychowanie, natomiast tematyka programów i projektów - na stronie internetowej MEN <https://www.gov.pl/web/edukacja/programy-i-projekty> - według ścieżki: Co robimy - Oświata i wychowanie - Programy i projekty.

Współpraca w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Minister Edukacji 5 września 2024 r. ogłosiła otwarty konkurs ofert na realizację w latach 2024 i 2025 zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. „Zobacz emocje - realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej”¹.

Do składania ofert zaproszono podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami z zakresu zdrowia publicznego, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wyszczególniono, że zadania z zakresu zdrowia publicznego obejmują:

- a) monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, zagrożeń zdrowia oraz jakości życia związanej ze zdrowiem społeczeństwa;
 - b) edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych;
 - c) promocję zdrowia:
 - a. kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych;
 - b. zapobieganie uzależnieniom oraz skutkom zdrowotnym i społecznym wynikającym z uzależnień;
 - d) profilaktykę chorób;
 - e) działania w celu rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji;
 - f) analizę adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa;
 - g) inicjowanie i prowadzenie:
 - a. działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego,
 - b. współpracy międzynarodowej dotyczącej działalności naukowej w zakresie zdrowia publicznego;
 - h) rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego;
 - i) ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społecznoekonomicznych;
 - j) działania w obszarze aktywności fizycznej,
- w obszarze zgodnym z zakresem rzeczowym określonym w opisie zadania.

Celem konkursu był wybór najlepszej oferty/najlepszych ofert zadania z zakresu zdrowia publicznego będącego przedmiotem konkursu.

Przedmiotem konkursu było zadanie polegające na przygotowaniu i przeprowadzeniu w szkołach i placówkach programów z zakresu psychoedukacji jako procesu, w ramach którego nabywa się wiedzę na temat funkcjonowania umysłu i emocji oraz uczy się skutecznych strategii radzenia sobie z trudnościami.

W toku realizacji zadania zostaną wdrożone i zrealizowane w szkołach i placówkach programy, w wyniku których nastąpi:

- poprawa samopoczucia i dobrostanu psychicznego: poznanie siebie i swoich reakcji emocjonalnych, które pozwolą zrozumieć potrzeby i ograniczenia.
- radzenie sobie z trudnościami: umiejętne wykorzystanie narzędzi do skutecznego radzenia sobie z symptomami kryzysu, stresu, lęku, itp.

¹ Podstawa prawna: art. 14 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 i z 2023 r. poz. 1718), zwanej dalej „ustawą”, i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. poz. 642), w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025: Działanie 1. Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej, Cel Operacyjny 3. Promocja zdrowia psychicznego.

- poprawa relacji interpersonalnych: nauka pozytywnej komunikacji, budowanie zdrowych relacji oraz rozwój empatii i troski o innych.
- zapobieganie stygmatyzacji: prewencja i zmniejszenie liczby zachowań negatywnych związanych z odbiorem u siebie i innych objawów zaburzeń zdrowia psychicznego i korzystanie z pomocy specjalistycznej jako wynik edukacji na temat zdrowia psychicznego.

Program uwzględnia szkolenia dla uczniów, ich rodziców, nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek z zakresu:

- a) elementów psychologii i rozpoznawania emocji;
- b) radzenia sobie w sytuacjach problemowych;
- c) kształtowania postaw prozdrowotnych;
- d) zapobiegania stygmatyzacji osób w kryzysie psychicznym.

Zadanie realizowane jest w 2024 r. i 2025 r., docelowo w każdym województwie albo w co najmniej 5 województwach.

Adresatami zadania są: publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a-e ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy - Prawo oświatowe i szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego.

Adresatami końcowymi zadania są: uczniowie szkół, o których mowa wyżej, ich rodzice, nauczyciele i dyrektorzy tych szkół i placówek.

8 listopada 2024 r. ogłoszono wyniki oceny merytorycznej po procedurze odwoławczej, dotację otrzymało 5 podmiotów:

1. Fundacja "Instytut Edukacji Pozytywnej", na Ogólnopolski Program Psychoedukacji #ZobaczEmocje.
Kwota wnioskowana: 4 274 800 zł.
Kwota przyznanej dotacji 3 495 750 zł:
 - w 2024 r. - 1 794 800 zł,
 - w 2025 r. - 1 700 950 zł.
2. FUNDACJA NA NIEBIESKO, na program Zobacz emocję.
Kwota wnioskowana 728 917 zł.
Kwota przyznanej dotacji 673 250 zł:
 - w 2024 r. - 29 200 zł,
 - w 2025 r. - 644 050 zł.
3. Towarzystwo Edukacji Otwartej, na program TUTORING SZKOLNY - program pedagogiki dialogu.
Kwota wnioskowana 724 600 zł.
Kwota przyznanej dotacji 667 480 zł:
 - w 2024 r. - 13 500 zł,
 - w 2025 r. - 653 980 zł.
4. Fundacja Życie Warto Jest Rozmowy (Konstancja Szymacha), na program Wspierająca Szkoła – kompleksowy program profilaktyki zachowań samobójczych wśród dzieci i młodzieży oraz wspierania w rozpoznawaniu emocji.
Kwota wnioskowana 1 105 845 zł.
Kwota przyznanej dotacji 1 058 825 zł:
 - w 2024 r. - 244 225 zł,
 - w 2025 r. - 814 600 zł.
5. Fundacja Rozwoju Młodego Pokolenia, na program Przyjazna szkoła.
Kwota wnioskowana 981 981 zł.
Kwota przyznanej dotacji 882 200 zł:
 - w 2024 r. - 71 400 zł,
 - w 2025 r. - 810 800 zł.

Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych.

W ramach realizacji zadania publicznego Minister Edukacji co roku ogłasza otwarty konkurs ofert, pn.: „Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych”.

Do składania ofert zapraszane są organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. ww. 3 ustawy, prowadzące obejmującą teren całego kraju działalność społecznie użyteczną w obszarze zgodnym z zakresem rzeczowym zadania publicznego.

Celem konkursu jest wybór najlepszych ofert na realizację ogólnopolskich lub ponadregionalnych programów wspierających rozwój uczniów zdolnych ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, kształtujących się w formie dziennej.

Dzięki realizacji projektów uczniowie o wybitnych uzdolnieniach mają szansę na nieodpłatny udział w zajęciach naukowo-badawczych na poziomie akademickim, czy realizowania indywidualnych projektów badawczych. Uczniowie o uzdolnieniach artystycznych mają szansę prezentować swoje zdolności biorąc udział w koncertach, wystawach czy wystąpieniach na forum publicznym. Ponadto, uczestnictwo w projektach umożliwia budowanie kontaktów między uzdolnionymi rówieśnikami o podobnych zainteresowaniach z różnych szkół.

W roku 2024 ze Zleceniobiorcami zadania podpisano 6 umów. Na realizację zadania w 2024 r. Minister Edukacji przeznaczył 600 000 zł.

Wolontariat na rzecz wsparcia rówieśniczego w ochronie zdrowia psychicznego uczniów - Działaj, rozmawiaj! – wsparcie rówieśnicze na rzecz dobrostanu psychicznego.

Na podstawie art. 14 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956, ze zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. poz. 642) ówczesny Minister Edukacji i Nauki ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w latach 2023-2025 zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. Wolontariat na rzecz wsparcia rówieśniczego w ochronie zdrowia psychicznego uczniów.

19 września 2023 r. MEiN w ww. konkursie zlecił Fundacji Instytut Edukacji Pozytywnej realizację zadania publicznego pn. „Działaj, rozmawiaj! – wsparcie rówieśnicze na rzecz dobrostanu psychicznego”.

Zadanie realizowane jest na terenie całego kraju w latach 2023-2025, przez jeden rok w każdej szkole, która przystąpi do tego zadania.

Celem zadania jest budowanie pozytywnego klimatu szkoły włączającej oraz dobrostanu psychicznego uczniów przy aktywnej współpracy środowiska szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego. W wyniku realizacji zadania nastąpi podniesienie jakości działań profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia psychicznego uczniów w sytuacjach trudnych i w kryzysie psychicznym oraz zostaną wypracowane mechanizmy zapewniające trwałą charakter wdrożonych oddziaływań.

W Programie wdrożone będą zasady i działania zapewniające bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne liderom wsparcia rówieśniczego oraz odbiorcom ich działań.

Projekt w szkołach realizowany był na wielu płaszczyznach:

- Procedury bezpieczeństwa: w szkole wdrażane są odpowiednie procedury dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia uczniów.
- Szkoła współpracuje z podmiotami w lokalnej sieci wsparcia. Szkoła jest wspierana w identyfikacji podmiotów/osób, które w lokalnej społeczności udzielają wsparcia i które – wspólnie ze szkołą – mogą udzielić realnej, szybkiej pomocy na zidentyfikowane potrzeby uczniów.
- Stała psychoedukacja w klasach: uczniowie w szkole zwiększają swoją wiedzę na temat zdrowia psychicznego i ćwiczą kompetencje społeczno-emocjonalne.

- Szkolenia dla rady pedagogicznej: nauczyciele rozumieją założenia programu i wspierają cały system ochrony dziecka i rodziny.
- Szkolenia dla rodziców: rodzice są przygotowani do wspierania swoich dzieci oraz otrzymują wsparcie od specjalistów ze szkoły i spoza niej.
- Superwizje zewnętrzne i wewnętrzne: uczniowie otaczani są profesjonalnym wsparciem psychologiczno-pedagogicznym.
- Opracowanie koncepcji badań ewaluacyjnych: w Programie będzie realizowana ewaluacja procesu i określone zasady współpracy i utrzymania trwałości Programu w szkole i w środowisku lokalnym.
- Kompleksowa diagnoza szkoły: udział szkoły w projekcie jest poprzedzony kompleksową, indywidualną diagnozą.

Wyniki tego projektu wraz z produktami wykorzystano w czasie powodzi. Na stronie MEN prezentowano materiały na temat pomocy dla szkół i ich środowisk w sytuacjach kryzysu.

Pilotażowo Program był realizowany w 55 szkołach we wszystkich województwach, w tym nie mniej niż w 2 szkołach w województwie.

Realizacja Programu na 31 grudnia 2024 r. obejmowała następujące działania:

- 1) opracowano narzędzia technologiczno-merytoryczne i materiały w Programie,
- 2) zrekrutowano i wdrożono program do 55 szkół ponadpodstawowych,
- 3) przeprowadzono wszystkie zaplanowane działania promocyjne i upowszechniające Program:
 - 506 nauczycieli zostało objętych szkoleniami dla rad pedagogicznych,
 - 60 godz. – przeznaczono na szkolenia dla rad pedagogicznych,
 - 440 godz. zostało poddanych superwizji dla liderów wsparcia w szkołach,
 - zrekrutowano 750 liderów do projektu,
 - zrekrutowano 110 opiekunów liderów do projektu,
 - 206 godz. udzielono wsparcia indywidualnego, konsultacyjnego psychologiczno-pedagogicznego dla liderów wsparcia,
- 4) przeprowadzono monitoring i ewaluację Programu:
 - powstało 55 raportów z badania szkoły,
 - powstało 750 raportów z badań liderów,
 - przeprowadzono badania klimatu szkoły, które objęły ponad 4000 uczniów i uczennic oraz ponad 900 nauczycieli w szkołach, biorących udział w programie,
- 5) opracowano mapy punktów wsparcia szkół w każdym województwie udostępnione na stronie: młodzi.institutep.pl,
- 6) opracowano wzory procedur dla szkół w Programie, które po okresie realizacji projektu można dostosowywać do potrzeb innych placówek:
 - procedura wdrożenia programu wolontariatu rówieśniczego w szkole,
 - procedura prowadzenia interwencji uczniowskich,
 - procedura udzielania wsparcia za pośrednictwem komunikatora,
 - procedura superwizji liderów wsparcia rówieśniczego,
 - procedura wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
 - procedura wspierania ucznia w procesie powrotu po okresie zdrowienia,
 - procedura superwizji kadry szkoły,
 - procedura przekierowania do specjalisty poza szkołą,
- 7) przygotowano pakiety materiałów na Lokalne Fora Współpracy Międzysektorowej: scenariusze spotkań, prezentacje i handouty,
- 8) zorganizowano konferencję dotyczącą programu. Udział w konferencji wzięło 350 osób. Link do wydarzenia: <https://app.eveneia.pl/event/kregi-wsparcia-konferencja/>.

Minister Edukacji przekazała na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego środki finansowe w wysokości 1 235 052 zł. Dotacja w 2024 r. stanowiąca II transzę wyniosła: 399 800 zł, wypłacona została w terminie do 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy budżetowej na 2024 r. po zatwierdzeniu I sprawozdania częściowego.

Całkowity koszt zadania z zakresu zdrowia publicznego stanowił sumę kwot dotacji i środków własnych organizacji i wynosił łącznie 1 308 252 zł, z tego w 2024 r. 417 800 zł.

Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego środków finansowych własnych, środków pochodzących z innych źródeł, wkładu osobowego lub rzeczowego – w 2024 r. w wysokości: 18 000 zł.

W 2024 r. wszystkie środki zostały wykorzystane a sprawozdanie częściowe z realizacji zadania publicznego w 2024 r. przyjęte.

Organizacja i przeprowadzenie olimpiad przedmiotowych i interdyscyplinarnych w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania inicjuje, koordynuje i nadzoruje organizację ogólnopolskich olimpiad i turniejów dla uczniów, a także może zlecić zadania z tego zakresu, w drodze umowy, szkołom wyższym, placówkom naukowym, stowarzyszeniom naukowym, zawodowym i innym podmiotom prowadzącym statutową działalność oświatową lub naukową.

Minister określa ponadto w drodze rozporządzenia organizację oraz sposób przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad, uwzględniając, że konkursy, turnieje i olimpiady powinny służyć odkrywaniu i rozwijaniu uzdolnień uczniów, pobudzaniu twórczego myślenia, wspomaganiu zdolności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu, a także lepszemu przygotowaniu uczniów do nauki w szkołach wyższego stopnia lub do wykonywania zawodu (art. 22 ust.2 pkt 8 ustawy o systemie oświaty).

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w 2022 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację trzyletniego zadania publicznego pn. „Organizacja i przeprowadzenie olimpiad przedmiotowych i interdyscyplinarnych w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu MEiN podpisał umowy zlecenia realizacji niniejszego zadania publicznego z 22 podmiotami, w tym z 15 organizacjami pozarządowymi. Przedmiotem umowy jest zorganizowanie i przeprowadzenie do 31 sierpnia 2025 r. trzech edycji trójstopniowych zawodów ogólnopolskiej olimpiady odpowiednio przedmiotowej lub interdyscyplinarnej. łącznie MEN zaplanowało przeprowadzenie 32 olimpiad przedmiotowych i interdyscyplinarnych (10 olimpiad interdyscyplinarnych i 22 olimpiad przedmiotowych).

Celem konkursu było wyłonienie najkorzystniejszych ofert realizacji zadania z zakresu organizacji i przeprowadzenia w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025:

- 1) olimpiad przedmiotowych z: biologii, chemii, filozofii, fizyki, geografii, historii, historii sztuki lub historii muzyki, informatyki, matematyki, języka łacińskiego i kultury antycznej, języka mniejszości narodowej - języka białoruskiego, języka mniejszości narodowej - języka ukraińskiego, języka obcego nowożytnego - języka angielskiego, języka obcego nowożytnego - języka francuskiego, języka obcego nowożytnego - języka hiszpańskiego, języka obcego nowożytnego - języka niemieckiego, języka obcego nowożytnego - języka rosyjskiego, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, których laureaci i finaliści na podstawie art. 44zzh ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty są zwolnieni z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu;
- 2) olimpiad przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych z: matematyki, języka polskiego, historii, informatyki, języka obcego nowożytnego - języka angielskiego, których laureaci i finaliści są przyjmowani w pierwszej kolejności do szkół wymienionych w art. 132 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) oraz są zwolnieni² na podstawie art. 44zx ustawy o systemie oświaty z egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu;
- 3) olimpiad interdyscyplinarnych lub z przedmiotów dodatkowych, które zostaną przez ministra uznane za ważne z punktu widzenia systemu edukacji, w tym w szczególności w obszarach: ekologia, innowacje i przedsiębiorczość, astronomia i astronautyka, wartości patriotyczne, rodzinne, kultura, filozofia, etyka.

² Zwolnienie nie dotyczy laureata i finalisty olimpiady przedmiotowej z informatyki.

W roku 2024 15 organizacji pozarządowych zorganizowało 18 ogólnopolskich olimpiad (odpowiednio 14 olimpiad przedmiotowych i 4 interdyscyplinarne).

Łącznie w roku 2024 r. MEN przekazał 15 organizacjom pozarządowym środki publiczne w wysokości 6 241 123 zł na realizację zadania. Oznacza to, że w 2024 r. zostało przeznaczone 73,4% procent środków na wsparcie organizacji pozarządowych (6 241 123 zł z 8 500 000 zł) a w 2025 zostało przeznaczone 73,1% procent środków (4 468 230 zł z 6 113 000 zł).

Organizacja i przeprowadzenie turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.

Na podstawie ogłoszonego w 2022 r. konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. „Organizacja i przeprowadzenie turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025”, wyłoniono 18 organizatorów turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy, w tym 9 o statusie organizacji pozarządowej, z którymi zawarte zostały trzyletnie umowy na realizację wymienionego zadania publicznego.

Głównym celem konkursu jest umożliwienie szerokiej grupie młodzieży uzdolnionej: liceum ogólnokształcącego, technikum, branżowej szkoły I stopnia i branżowej szkoły II stopnia uczestnictwa w olimpiadach i turniejach tematycznych o zasięgu ogólnopolskim.

W 2024 r. wyłonił organizatorom olimpiad przyznano kwotę 1 555 108 zł – zorganizowano 14 olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy: zawody II stopnia (etap okręgowy) i zawody III stopnia (etap centralny) w roku szkolnym 2023/2024 oraz zawody I stopnia (etap szkolny) w roku szkolnym 2024/2025.

Turnieje i olimpiady tematyczne organizowane są zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Otwarte konkursy ofert w zakresie współpracy międzynarodowej.

Mając na uwadze konieczność priorytetyzacji zadań w 2024 r. wynikającą przede wszystkim z konieczności przygotowania i przeprowadzenia polskiego przewodnictwa w Radzie UE (PREZ PL) oraz zaangażowanie na rzecz zapewnienia odpowiednich rozwiązań prawnych oraz wsparcia dla dzieci i młodzieży - uchodźców z Ukrainy, Minister Edukacji podjęła decyzję o rezygnacji z realizacji w roku 2024 zadań publicznych w formie konkursu ofert: „Międzynarodowa wymiana młodzieży”, „Wspieranie poczucia tożsamości narodowej, w tym szczególnie nauki języka kraju pochodzenia” oraz „Organizacja kolonii i obozów polonijnych”.

Środki przeznaczone na realizację powyższych zadań w łącznej wysokości 1 mln 385 tys. zł przekazane zostały na zadanie związane z przyznaniem stypendiów ministra właściwego ds. oświaty i wychowania.

Zrezygnowano także z realizacji w roku 2024 zadania publicznego pt. „Organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących nauczanie języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim za granicą”, na które przeznaczane są środki w wysokości 2 mln zł. Środki w wysokości 1 mln zł przekazano Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w celu organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli polonijnych.

3.1.2. Programy.

Kto ty jesteś? – Polak mały.

Komunikatem z 25 czerwca 2024 r. Minister Edukacji ustanowiła program pod nazwą „Kto ty jesteś? – Polak mały” na 2024 r.

Celem realizacji programu jest:

- zwiększenie zaangażowania dzieci w proces edukacji oraz rozwój ich umiejętności kreatywnych, emocjonalno-społecznych oraz logicznego myślenia,
- uatrakcyjnienie wychowania przedszkolnego,
- wszechstronny rozwój dzieci poprzez pobudzenie ich ciekawości świata i rozwijanie umiejętności praktycznych,
- wdrażanie interaktywnych i innowacyjnych pomocy dydaktycznych i materiałów o charakterze edukacyjnym,
- zaangażowanie dzieci w różnorodne formy działalności kulturalnej, rozwijanie ich umiejętności artystycznych, a także budowanie poczucia tożsamości kulturowej i narodowej oraz szacunku dla różnorodności,
- zapewnienie dzieciom wiedzy na temat bezpieczeństwa, rozwijanie ich umiejętności w zakresie radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia oraz promowanie odpowiedzialnych postaw,
- zwiększenie świadomości dzieci w kwestii różnorodności świata, narodów i kultur, praw człowieka oraz znaczenia współpracy międzynarodowej.

W ramach programu finansowaniu podlegały projekty zakwalifikowane do udziału w programie w ramach danego modułu tematycznego:

Moduł 1 pn. „Odkrywcy świata”, obejmujący:

- organizowanie warsztatów i zajęć rozwijających kreatywność dzieci zgodnych z ideą STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics),
- stworzenie przestrzeni do eksperymentowania z różnymi dziedzinami wiedzy, w której dzieci będą mogły rozwijać swoje zdolności manualne,
- tworzenie interaktywnych i innowacyjnych pomocy dydaktycznych oraz materiałów o charakterze edukacyjnym w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych, dostępnych dla dzieci z różnymi potrzebami,
- organizowanie wizyt i spotkań edukacyjnych w miejscach, które poszerzą horyzonty wiedzy i wyobraźni dzieci i rozbudzą ich pasję do poznawania świata,
- organizowanie spotkań z osobami wykonującymi różne zawody mających na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji;

Moduł 2 pn. „Kultura dla przedszkola”, obejmujący:

- organizowanie zajęć poświęconych kulturze, w tym kulturze lokalnej, tradycjom lokalnym i lokalnemu dziedzictwu kulturowemu, które będą rozwijać poczucie tożsamości i szacunek dla różnorodności kulturowej,
- organizowanie zajęć plastycznych, muzycznych, artystycznych i teatralnych, które będą rozwijać kreatywność, wyobraźnię i ekspresję dzieci,
- współpracę z lokalnymi instytucjami kulturalnymi, w tym muzeami, galeriami sztuki, teatrami, operami, filharmoniami, centrami nauki, skansenami lub innymi instytucjami kultury w rozumieniu ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87), w celu organizowania warsztatów i wydarzeń kulturalnych dla dzieci;

Moduł 3 pn. „Bezpieczne przedszkolaki”, obejmujący:

- organizowanie zajęć i warsztatów dla dzieci na temat podstawowych zasad bezpieczeństwa i pierwszej pomocy,
- przygotowanie i przeprowadzenie konkursów, wystaw lub prezentacji o bezpieczeństwie w różnych sytuacjach, w przedszkolu, na placu zabaw, w domu lub w najbliższym otoczeniu,
- tworzenie interaktywnych pomocy dydaktycznych oraz materiałów o charakterze edukacyjnym dostępnych dla dzieci z różnymi potrzebami;

Moduł 4 pn. „Świat w przedszkolu”, obejmujący:

- organizowanie działań edukacyjnych dotyczących różnych krajów, kultur i zwyczajów, które będą poszerzać wiedzę dzieci o różnorodności świata i ludzi, oraz prawach dziecka, obywatela i osoby z niepełnosprawnością i wynikającej z tego potrzeby zapewnienia dostępności różnych sfer życia,

a także będą promować ideę globalnego współdziałania, zrozumienia, tolerancji i włączenia społecznego,

- organizowanie zajęć poświęconych Unii Europejskiej, jej wartościom oraz zasadom i prawom obywateli krajów członkowskich Unii Europejskiej wyrażonym w Europejskim Filarze Praw Socjalnych, które będą kształtować postawy otwartości i współpracy międzykulturowej,
- organizowanie wydarzeń poszerzających wiedzę o świecie współczesnym, w tym konkursów, wystaw, prezentacji, imprez sportowo-rekreacyjnych i pikników.

Łączny budżet na realizację programu wynosił 15 000 000 zł.

W ramach Programu podpisano 119 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 10 737 636 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego były przekazywane Beneficjentowi w formie dotacji celowej.

Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Komunikatem z 26 września 2024 r. Minister Edukacji ustanowiła program pod nazwą „Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego”.

Przedmiotem programu jest wsparcie organizacji harcerskich w zakresie realizacji projektów obejmujących działania wspierające system oświaty.

Program przewiduje finansowanie projektów obejmujących działania wspierające system oświaty, realizowanych przez organizacje harcerskie w obszarze usuwania skutków powodzi oraz aktywizacji społeczeństwa.

Cele, jaki program miał realizować obejmowały:

- zapewnienie pomocy materialnej umożliwiającej powrót do nauki dzieciom i młodzieży pochodzącym z obszarów, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego,
- podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa,
- kształtowanie odpowiednich postaw i sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia, w tym bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia,
- pomoc w odbudowie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży dotkniętych skutkami powodzi,
- wspieranie wychowania patriotycznego i obywatelskiego, kształtowanie dumy narodowej oraz świadomości i postaw obywatelskich,
- motywowanie wolontariuszy i zapewnienie im niezbędnego wsparcia oraz aktywizacja dzieci i młodzieży do uczestnictwa w życiu społecznym,
- uświadomienie roli społeczeństwa obywatelskiego w funkcjonowaniu współczesnego państwa demokratycznego i we współpracy międzynarodowej,
- wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej na rzecz rozwoju społecznego przez rozwój aktywności oraz wzrost kompetencji wśród uczniów w zakresie działań społecznych oraz wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej,
- podniesienie kompetencji nauczycieli, wychowawców, pedagogów, opiekunów, instruktorów i wolontariuszy w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą,
- poprawę dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży,
- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i poszanowania praw człowieka,
- przeciwdziałanie polaryzacji i dezintegracji społecznej,
- kształtowanie postawy dialogu.

Łączny budżet na realizację programu wynosił 22 493 400 zł, z czego do realizacji w 2024 r. przeznaczono 13 759 500 zł, a w 2025 r. – 8 733 900 zł.

W roku 2024 podpisano 5 umów z organizacjami harcerskimi na realizację zadania w latach 2024-2025.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania w 2024 r. wyniosła 13 759 500 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego przekazywane były Beneficjentom w formie dotacji celowej.

Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej w roku szkolnym 2024/2025.

Komunikatem z 22 sierpnia 2024 r. Minister Edukacji ustanowiła program pod nazwą „Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej w roku szkolnym 2024/2025”.

Do udziału w programie były uprawnione podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, tj. organizacje pozarządowe, w tym organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły.

Celem głównym programu była poprawa opieki w szkołach w zakresie zdrowia menstruacyjnego oraz zidentyfikowanie skali ubóstwa menstruacyjnego.

Cele szczegółowe obejmowały:

- zwiększenie dostępu do środków higieny menstruacyjnej w szkołach,
- motywowanie dyrektorów szkół oraz organów je prowadzących do uzupełnienia środków higieny osobistej o środki higieny menstruacyjnej,
- zapewnienie uczennicom i uczniom wiedzy na temat higieny osobistej związanej z wiekiem rozwojowym,
- promowanie odpowiedzialnych postaw otoczenia zapobiegających lub likwidujących poczucie wstydu i skrępowania u osób, które menstruują,
- zapobieganie reakcjom wpływającym negatywnie na zdrowie psychiczne osób, które menstruują (np. powodujących nieobecności na zajęciach, lęk przed zabrudzeniem, ukrywanie bólu),
- zwiększenie świadomości uczennic i uczniów w kwestii praw człowieka oraz przeciwdziałania stygmatyzacji i dyskryminacji.

Łączny budżet na realizację programu wynosił 4 400 000 zł, z czego w 2024 r. przeznaczono 1 900 000 zł, a w 2025 r. – 2 500 000 zł.

Podpisano 2 umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadania w latach 2024-2025.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania w 2024 r. wyniosła 1 830 920,00 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego były przekazywane Beneficjentowi w formie dotacji celowej.

3.1.3. Przedsięwzięcia.

Podróże z klasą.

Komunikatem z 29 maja 2024 r. Minister Edukacji ustanowiła przedsięwzięcie pod nazwą „Podróże z klasą”.

Przedmiotem przedsięwzięcia było wsparcie organów prowadzących publiczne i niepubliczne szkoły dla dzieci i młodzieży w realizacji zadania obejmującego przygotowanie i przeprowadzenie w trakcie roku szkolnego wycieczek szkolnych.

Celem przedsięwzięcia było uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania tradycji, kultury oraz osiągnięć polskiej nauki. Przedsięwzięcie miało wspomóc realizację podstaw programowych kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także urozmaicić zajęcia edukacyjne, dzięki czemu nauka nabierze praktycznego wymiaru. Uczenie się oparte na praktycznym odkrywaniu kultury, czy też eksperymentowaniu w centrach

nauki, stworzyło uczniom warunki do zdobywania nowych umiejętności w niepowtarzalnym środowisku edukacyjnym.

W ramach przedsięwzięcia finansowaniu podlegały wycieczki:

- w przypadku wycieczki dwudniowej – w wysokości do 20 000 zł,
- w przypadku wycieczki trzydniowej – w wysokości do 30 000 zł,
- w przypadku wycieczki czterodniowej – w wysokości do 40 000 zł,
- w przypadku wycieczki pięciodniowej – w wysokości do 50 000 zł.

– przy czym wycieczka mogła odbyć się przy udziale co najmniej 10 uczniów, a łączny koszt zakwaterowania i wyżywienia uczestnika wycieczki nie mógł przekroczyć kwoty 250 zł na dobę.

Łączny budżet na realizację przedsięwzięcia wynosił 80 000 000,00 zł.

W ramach Przedsięwzięcia podpisano 120 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 4 124 051 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego były przekazywane Beneficjentom w formie dotacji celowej.

Wsparcie uczniów polskiego pochodzenia z Białorusi uczęszczających do szkół ponadpodstawowych w Polsce.

Komunikatem z 22 października 2021 r. minister właściwy do spraw edukacji i wychowania ustanowił przedsięwzięcie pod nazwą „Wsparcie uczniów polskiego pochodzenia z Białorusi uczęszczających do szkół ponadpodstawowych w Polsce”.

Zakres zadań realizowanych w ramach przedsięwzięcia obejmuje:

- zapewnienie uczniom dostępu do sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i dostępu do Internetu,
- zapewnienie uczniom podręczników i pomocy dydaktycznych oraz przyborów szkolnych,
- pokrycie kosztów dojazdu do szkoły,
- pokrycie kosztów udziału uczniów w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę, np. wycieczki, wyjścia do kina, teatru, muzeum itp.,
- nadzór nad efektami kształcenia, w tym organizacja zajęć wyrównawczych i pomoc w nauce, organizacja zajęć z języka, literatury, kultury i historii polskiej,
- organizację zajęć pozaszkolnych,
- pokrycie kosztów noclegu i wyżywienia,
- zapewnienie całodobowej opieki.

W roku 2021 podpisano 1 umowę z organizacją pozarządową na realizację zadania w latach 2021-2025.

Do tej pory na realizację przedsięwzięcia przeznaczono środki w łącznej wysokości 4 984 832,00 zł. Wysokość środków przeznaczonych przez Ministra Edukacji na realizację zadania w 2024 r. wyniosła 1 142 790 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego były przekazywane Beneficjentowi w formie dotacji celowej.

Program wsparcia psychologicznego ZHP.

Komunikatem z 10 listopada 2023 r. minister właściwy do spraw edukacji i wychowania ustanowił przedsięwzięcie pod nazwą „Program wsparcia psychologicznego ZHP”.

Celem przedsięwzięcia było podniesienie kompetencji wychowawczych i interpersonalnych nauczycieli, poprawa dobrostanu psychicznego uczniów, przez zapewnienie im wsparcia specjalistów, w tym pedagogów, psychologów i psychoterapeutów oraz zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie diagnozowania pierwszych objawów kryzysu psychologicznego, udzielania

pierwszej pomocy psychologicznej i kierowania do specjalistów we współpracy z rodzicami uczniów oraz zapobieganie kryzysom psychologicznym dzieci i młodzieży.

W ramach przedsięwzięcia podpisano 1 umowę z organizacją harcerską na realizację zadań w 2024 roku.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania w 2024 r. przekazanych przez Ministra Edukacji wyniosła 1 000 000 zł.

Środki finansowe na realizację zadania publicznego były przekazywane Beneficjentowi w formie dotacji celowej.

Promocja kształcenia zawodowego poprzez krajowe i międzynarodowe konkursy umiejętności (EuroSkills i WorldSkills).

Na podstawie Uchwały nr 30 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 – 2027 z dnia 6 czerwca 2023 roku, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji powierzono realizację projektu przygotowania krajowych i międzynarodowych konkursów umiejętności (EuroSkills i WorldSkills). Projekt jest realizowany w ramach środków programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS). Projekt realizowany jest od czerwca 2023 r. do listopada 2027 r.

Głównym celem projektu jest promocja kształcenia zawodowego i tworzenie przestrzeni dla efektywnej współpracy biznesu z kształceniem zawodowym poprzez organizację krajowych konkursów umiejętności zawodowych pn. SkillsPoland, podczas których wyłaniani są zawodnicy i zawodniczki na konkursy EuroSkills i WorldSkills oraz udział polskich drużyn w obu wspomnianych konkursach.

W ramach realizowanego przedsięwzięcia zaplanowano udział 1600 uczestników, którzy przystąpią do eliminacji do krajowych konkursów (SkillsPoland) oraz podniesienie kompetencji zawodowych przez 500 uczestników konkursów krajowych i 1300 uczestników konkursów regionalnych.

Łączny budżet na realizację projektu wynosi 29 998 320,84 zł, z czego w 2024 r. przekazano 8 047 380 zł.

Rozwój współpracy i koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie.

Na podstawie Uchwały nr 30 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 – 2027 z dnia 6 czerwca 2023 roku, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji powierzono realizację projektu, którego celem jest rozwój współpracy i koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym (w tym współpracy międzyregionalnej) w zakresie uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem kluczowych grup interesariuszy i interesariuszek oraz z wykorzystaniem istniejących mechanizmów.

Działania w ramach projektu będą stanowiły wsparcie w realizacji zadań w obszarze wdrażania Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 na poziomie krajowym (na potrzeby Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie i Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji) oraz na poziomie regionalnym (jako projekt „parasolowy” dla projektów realizowanych przez województwa).

Główne zadania w projekcie:

- monitorowanie działań podejmowanych na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie wdrażania ZSU 2030,
- wsparcie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk na poziomie krajowym i międzyregionalnym,
- organizacja tematycznych sieci współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie umiejętności,
- wypracowanie rekomendacji dla systemowych rozwiązań, wzmacniających koordynację i współpracę działań na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie uczenia się przez całe życie.

Projekt realizowany jest od października 2023 r. do grudnia 2028 r.

Łączny budżet na realizację projektu wynosi po zwiększeniu 23 993 838 zł, z czego w 2024 r. przekazano 1 275 000 zł.

3.2. Współpraca niefinansowa.

3.2.1. Przyznawanie patronatu honorowego Ministra Edukacji oraz udział Ministra Edukacji w komitecie honorowym.

Ważną formą współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi jest przyznawanie patronatu honorowego dla ciekawych, nowatorskich i edukacyjnie znaczących inicjatyw podejmowanych przez organizacje.

W 2024 roku przyznano 426 patronatów honorowych oraz udziałów Ministra Edukacji w komitetach honorowych, obejmujących szeroki wachlarz stowarzyszeń i fundacji, które działają w różnych dziedzinach.

Patronaty dotyczyły wydarzeń, projektów i inicjatyw o różnorodnych tematach, począwszy od kultury, edukacji, zdrowia, aż po ochronę środowiska, sport, czy działalność społeczną.

Celem patronatów jest nie tylko wsparcie merytoryczne i wizerunkowe, ale także promowanie ważnych inicjatyw na poziomie krajowym i międzynarodowym. Organizacje, które otrzymały takie patronaty, mogły liczyć na prestiżowe wsparcie, które podnosiło rangę ich działań oraz umożliwiało pozyskiwanie większej uwagi mediów i uczestników. Udział w Komitecie Honorowym pozwalał natomiast na aktywne uczestniczenie w kształtowaniu programu oraz realizacji poszczególnych przedsięwzięć, przyczyniając się do ich sukcesu. Działania te miały na celu zwiększenie współpracy pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.

Informacje o zasadach przyznawania patronatu honorowego lub udziału Ministra Edukacji w Komitecie Honorowym oraz stale aktualizowany wykaz przyznanych patronatów jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa: <https://www.gov.pl/web/edukacja/patronaty-ministra>

3.2.2. Zapraszanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do współpracy w powoływanych przez Ministra zespołach eksperckich i zespołach roboczych o charakterze doradczym i opiniującym.

Zespół do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Minister Edukacji wspiera dyrektorów szkół i placówek w zakresie wielostronnej współpracy z organizacjami pozarządowymi. W roku 2024 Minister Edukacji podjęła decyzję o wzmocnieniu tej współpracy z doświadczonymi organizacjami pozarządowymi, dla których istotne jest dobre funkcjonowanie uczennic i uczniów w przyjaznej atmosferze w szkołach i placówkach, w pełni realizujących cele i zadania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne, kształtujących właściwe postawy dzieci i młodzieży.

20 czerwca 2024 r. Minister Edukacji powołała Zespół do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi³, organ pomocniczy Ministra Edukacji.

Na forum Zespołu zostały podjęte dialog i współpraca z organizacjami pozarządowymi, które dla dobra polskiej oświaty, zgodnie z przepisami ustawy – *Prawo oświatowe*⁴, aktywnie wspierają szkoły i placówki w ich działalności.

Przewodniczącą Zespołu jest Minister Edukacji Barbara Nowacka, zastępcą przewodniczącej jest Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Pani Paulina Piechna-Więckiewicz.

³ Na podstawie Zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 39).

⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).

Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji w pierwszej edycji naboru do zespołu wybranych zostało 30 organizacji pozarządowych, tj.: Związek Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszenie Polskie Towarzystwo Suicydologiczne, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, Fundacja Instytut Edukacji Pozytywnej, Fundacja Życie Warto jest Rozmowy, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacja z ASPI0racjami, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Fundacja Rozwoju Młodego Pokolenia, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja SYNAPSIS, Fundacja Szkoła z Klasą, Fundacja UNaweza. Odyseja Umysłu, Rada Szkół Katolickich, Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego, Stowarzyszenie Parlament Młodych Rzeczypospolitej Polskiej, Ciepłyński Family Foundation, Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich, Społeczne Towarzystwo Oświatowe, Fundacja Akcja Menstruacja, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Fundacja WWF Polska, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych, Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych, Fundacja OFF school, Koło Gospodyń Wiejskich w Bystrzycy, Towarzystwo Przyjaciół Ukrainy.

Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie ze strony organizacji pozarządowych, Minister Edukacji podjęła decyzję o przeprowadzeniu II naboru do Zespołu⁵. Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji po drugiej edycji naboru wybranych zostało 15 organizacji pozarządowych: Polskie Stowarzyszenie Placówek Wychowania Pozaszkolnego im. Aleksandra Kamińskiego, Fundacja Civis Polonus, Stowarzyszenie Queerowy Maj, Fundacja Digital University, Fundacja Równik Praw, Fundacja Diversum, Fundacja GrowSPACE, Fundacja Nie Widać Po Mnie, Fundacja Pomoc Autyzm, Fundacja Wolność od Religii, Fundacja #Dobry Hashtag, Stowarzyszenie Europe4 Youth, Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki, Stowarzyszenie Precedens, Stowarzyszenie Przedszkoli Niepublicznych.

Zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie współpracy organizacji pozarządowych ze szkołami i placówkami, w szczególności w zakresie:

- organizacji pracy przedszkoli, szkół i placówek,
- działalności edukacyjnej, wychowawczej, profilaktycznej i opiekuńczej,
- rozszerzania i wzbogacania form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej,
- ruchu artystycznego,
- praw dziecka i ucznia,
- kompetencji kadry pedagogicznej i kierowniczej,
- wyrównywania szans edukacyjnych,
- działalności związanej z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- współpracy z rodzicami uczniów,
- edukacji włączającej i profilaktyki zdrowia psychicznego.

W roku 2024 odbyły 2 posiedzenia Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi pod przewodnictwem Minister Edukacji, podczas których wręczono powołania 30 członkom Zespołu wybranym w otwartym naborze, omówiono sprawy organizacyjne oraz projekt regulaminu określającego szczegółowy tryb działania Zespołu, następnie wręczono powołania 15 członkom Zespołu z II naboru oraz członkom Zespołu uczestniczącym zdalnie w I posiedzeniu Zespołu (łącznie 45 członków Zespołu, przedstawicieli organizacji pozarządowych) oraz omówiono kierunki przygotowywanych zmian programowych w edukacji od roku szkolnego 2025/2026 i 2026/2027.

Zespół do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy.

W związku z objęciem od dnia 1 września 2024 r. obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym, obowiązkim szkolnym i obowiązkim nauki wszystkich dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, czego skutkiem mogło być włączenie do polskiego systemu kilkudziesięciu tysięcy dzieci i młodzieży z Ukrainy, co wiązało się z wieloma wyzwaniami dla dyrektorów

⁵ Zarządzenie Ministra Edukacji z dnia 13 września 2024 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi (Dz. Urz. z 2024 r. poz. 60).

szkół, organów prowadzących, nauczycieli i uczniów, zarówno polskich, jak i z Ukrainy, Minister Edukacji powołała Zespół do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy⁶, jako organ pomocniczy Ministra Edukacji.

Zespół stanowi platformę dialogu między szkołami, organami prowadzącymi szkoły, a także organizacjami pozarządowymi i międzynarodowymi.

Zadaniem zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie prowadzenia procesu integracji dzieci będących obywatelami Ukrainy oraz dzieci z doświadczeniem migracyjnym w polskim systemie oświaty, w szczególności w zakresie:

- 1) implementacji dobrych praktyk wypracowanych przez organizacje pozarządowe i międzynarodowe dotyczących integracji dzieci uchodźczych w środowisku szkolnym,
- 2) implementacji dobrych praktyk w szkołach na podstawie doświadczeń poszczególnych szkół oraz nauczycieli stosujących dobre praktyki w zakresie integracji dzieci migracyjnych w celu szerzenia tych praktyk na większą skalę,
- 3) nauczania języka polskiego jako obcego,
- 4) pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 5) wsparcia metodycznego dla nauczycieli,
- 6) funkcjonowania asystenta międzykulturowego i pomocy nauczyciela,
- 7) strategii integracji dzieci z doświadczeniem migracyjnym ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem ich potrzeb edukacyjnych, kulturowych, językowych i emocjonalnych,
- 8) rekomendacji do programów nauczania dla oddziałów przygotowawczych zorganizowanych w szkołach,
- 9) rekomendacji dotyczących wprowadzenia niezbędnych zmian w systemie oświaty,
- 10) określenia narzędzi oraz kryteriów umożliwiających dokonanie oceny efektywności istniejących rozwiązań i programów dotyczących integracji dzieci uchodźczych w środowisku szkolnym,
- 11) budowania współpracy międzysektorowej (ochrona zdrowia, opieka społeczna, organizacje pozarządowe).

Członkami Zespołu są m.in. przedstawiciele następujących organizacji: Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, Biura Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, Fundacji „Ukraiński Dom”, Fundacji „Centrum Edukacji Obywatelskiej”, Centralnej Rady Romów w Polsce, Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów, Fundacji W stronę dialogu, Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej, Fundacji CARE International in Poland, Fundacji Save the Children International (Poland), Fundacji Ocalenie, Biura UNICEF do spraw Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce, Fundacji Polskie Forum Migracyjne, Międzynarodowej Organizacji do spraw Migracji (IOM), Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców (UNHCR), Fundacji „International Rescue Committee Polska”, Fundacji na Rzecz Dwujęzyczności EduNowa, Koalicji na rzecz wzmocnienia roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich.

Propozycje zgłaszane przez członków Zespołu są na bieżąco uzgadniane z członkami Kierownictwa MEN.

W roku 2024 organizacje pozarządowe reprezentowane w Zespole uczestniczyły również w konsultacjach projektu Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy „Szkoła dla wszystkich” w latach szkolnych 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027, przygotowywanego przez Ministra Edukacji.

Krajowa Grupa Robocza do spraw unijnego dialogu młodzieżowego.

Na podstawie Rezolucji Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) oraz w związku z Rezolucją Rady z 26 listopada 2018 r.

⁶ Zarządzenie Ministra Edukacji z dnia 4 września 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci będących Obywatelami Ukrainy (Dz. Urz. ME z 2024 r. poz. 56).

w sprawie Strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2022, Rzeczypospolita Polska jako państwo członkowskie Unii Europejskiej prowadzi unijny dialog młodzieżowy.

Unijny dialog młodzieżowy stanowi formę komunikacji pomiędzy młodymi ludźmi a decydentami na temat priorytetów polityki młodzieżowej wyznaczanych na poziomie europejskim i krajowym.

Platformą do dialogu są m.in. Unijne Konferencje Młodzieżowe, które odbywają się cyklicznie w ramach kolejnych prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Ponadto Komisja Europejska przyznaje granty na realizację działań krajowych w ramach unijnego dialogu młodzieżowego.

W ww. Rezolucji Rady z dnia 27 listopada 2009 r. państwa członkowskie UE zostały poproszone o wspieranie tworzenia Krajowych Grup Roboczych składających się z przedstawicieli ministerstw do spraw młodzieży, krajowych rad młodzieży, lokalnych i regionalnych rad młodzieży, organizacji młodzieżowych, osób zaangażowanych w pracę z młodzieżą, młodych ludzi oraz młodych naukowców. W związku z powyższym, Minister Edukacji zarządzeniem z 2 lutego 2024 r. powołała Krajową Grupę Roboczą do spraw unijnego dialogu młodzieżowego.

Zadaniem Grupy jest koordynowanie procesu unijnego dialogu młodzieżowego na poziomie krajowym oraz działanie na rzecz promowania jego wyników, z uwzględnieniem rekomendacji zawartych w ww. Rezolucjach Rady.

W skład polskiej Grupy wchodzi:

- trzech przedstawicieli Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych (PROM);
- trzech przedstawicieli Fundacji Inicjatyw Młodzieżowych (FIM);
- trzech przedstawicieli Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem (RDzMP);
- trzech przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej;
- dwóch przedstawicieli Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności (FRSE);
- przedstawiciel Ministra do spraw społeczeństwa obywatelskiego.

Funkcję przewodniczącego Grupy pełni przedstawiciel PROM.

W roku 2024 w siedzibie MEN odbyły się dwa posiedzenia Grupy. W trakcie spotkań członkowie wymieniali się informacjami na temat bieżącej działalności w obszarze młodzieży oraz postępów w realizacji Unijnego Dialogu Młodzieżowego w Polsce.

Zespół do spraw Praw i Obowiązków Ucznia.

Zarządzeniem z dnia 26 marca 2024 r. Minister Edukacji powołała Zespół do spraw Praw i Obowiązków Ucznia⁷ w skład którego, prócz przedstawicieli środowiska akademickiego, pracowników oświaty, nauczycieli oraz prawników, weszli również przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Do zadań Zespołu należy w szczególności analiza i ocena przepisów prawa dotyczących praw i obowiązków ucznia oraz przygotowanie projektu zmian ustawowych w zakresie ujednolicenia i skatalogowania praw ucznia, utworzenia funkcji rzecznika praw ucznia na poziomach: ogólnopolskim, wojewódzkim i szkolnym, wzmocnienia pozycji ucznia i samorządu uczniowskiego w systemie oświaty oraz utworzenia stałych organów reprezentacji uczniów przy Ministrze oraz przy kuratorach oświaty.

Zadaniem Zespołu jest także przygotowywanie dla Ministra opinii i stanowisk w zakresie praw i obowiązków ucznia.

Członkowie Zespołu, którzy należą do organizacji pozarządowych: Stowarzyszenia Umarłych Statutów oraz Fundacji na rzecz Praw Ucznia, tworzą dla Ministra Edukacji rekomendacje oparte o doświadczenie płynące z pracy w tych organizacjach (m.in. propozycje zmian ustawy – Prawo oświatowe w zakresie statutów szkolnych, dodania do ustawy katalogu praw i obowiązków ucznia).

⁷ Dz. Urz. ME poz. 27.

Zespół do spraw Edukacji Klimatycznej.

Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2024 r. Minister Edukacji powołała Zespół ds. Edukacji Klimatycznej jako organ pomocniczy Ministra Edukacji pod przewodnictwem Joanny Muchy – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie edukacji klimatycznej w szkołach, w szczególności w obszarach dotyczących:

- podstawy programowej kształcenia ogólnego;
- infrastruktury szkolnej;
- współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- szkolenia i przygotowania kadry pedagogicznej;
- współpracy z rodzicami uczniów.

Do Zespołu zostały powołane osoby, które należą do organizacji pozarządowych, między innymi przedstawiciele: Fundacji Edukacji Klimatycznej, Polskiego Alarmu Smogowego, WWF Polska oraz Centrum Edukacji Ekologicznej. W pracach Zespołu uczestniczą również przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

W posiedzeniach Zespołu mogą uczestniczyć, z głosem doradczym, osoby zaproszone, których kwalifikacje, wiedza lub doświadczenie mogą być przydatne w realizacji zadań zespołu, oraz przedstawiciele organizacji młodzieżowych działających na rzecz klimatu w Polsce.

Cele Zespołu do spraw Edukacji Klimatycznej koncentrują się na opracowaniu i wdrożeniu rozwiązań edukacyjnych w zakresie edukacji klimatycznej w polskich szkołach. Zespół ma na celu zaproponowanie wprowadzenia odpowiednich zmian w podstawie programowej kształcenia ogólnego, tak aby zagadnienia związane z klimatem, ekologią i zrównoważonym rozwojem były obecne w procesie nauczania. Ważnym celem jest również podniesienie świadomości ekologicznej wśród uczniów, nauczycieli i rodziców poprzez rozwój programów edukacyjnych, które promują proekologiczne postawy i zachowania.

Zespół stawia także na przygotowanie i szkolenie kadry pedagogicznej, zapewniając nauczycielom odpowiednie narzędzia i wiedzę, aby skutecznie przekazywali zagadnienia związane z klimatem i ekologią. Istotnym celem jest również wspieranie szkół w procesie transformacji ekologicznej, poprzez promowanie działań związanych z poprawą infrastruktury szkolnej, takich jak zrównoważona gospodarka energetyczna oraz wprowadzenie rozwiązań przyjaznych środowisku w przestrzeni szkolnej.

3.2.3. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych.

Organizacje pozarządowe stanowią oczywisty i istotny element w procesie legislacyjnym w zakresie opiniowania projektów aktów prawnych. W roku 2024 Minister Edukacji zapewniała organizacjom pozarządowym udział w procesie tworzenia przepisów prawa poprzez przekazywanie projektów aktów normatywnych do konsultacji z organizacjami, które działają w obszarze dotyczącym danego projektu. Zgłaszane uwagi były wnikliwie analizowane i uwzględniane w przygotowanych aktach normatywnych, jeśli uznano je za zasadne. Szczegółowe omówienie uwag (uwzględnionych oraz nieuwzględnionych), które wpływały podczas konsultacji społecznych znajdowało odzwierciedlenie w raportach z konsultacji publicznych i opiniowania danego projektu aktu normatywnego. Informacje o projektach aktów prawnych procedowanych przez Ministra Edukacji zamieszczane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w systemie Rządowy Proces Legislacyjny: <https://legislacja.rcl.gov.pl/>

W roku 2024 konsultacje części aktów normatywnych prowadzone były w terminie skróconym do 21 dni, co uzasadnione było ważnym interesem publicznym i wynikało m.in. z:

- konieczności wydania aktu prawnego w terminie umożliwiającym wdrożenie zmian przed zakończeniem roku szkolnego 2023/2024,

- konieczności wydania aktu prawnego w terminie umożliwiającym wdrożenie zmian od roku szkolnego 2025/2026,
- potrzeby wydania aktu prawnego przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnych w roku szkolnym 2024/2025,
- konieczności wejścia w życie projektowanych rozwiązań przed ogłoszeniem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w celu umożliwienia rozliczenia dotacji za 2024 r. na dotychczasowych zasadach,
- konieczności wejścia w życie aktu prawnego z dniem 1 września 2024 r. i jak najszybszego poinformowania dyrektorów szkół i organów prowadzących szkoły o rozwiązaniach dotyczących organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy w roku szkolnym 2024/2025,
- potrzeby pilnej nowelizacji aktu prawnego w celu zagwarantowania nauczycielom wypłaty podwyższonego wynagrodzenia zasadniczego (z wyrównaniem od 1 stycznia 2024 r.),
- konieczności opracowania i ogłoszenia przez CKE informatorów zawierających w szczególności przykładowe zadania, jakie mogą wystąpić na egzaminie zawodowym w zakresie wskazanych kwalifikacji.

W roku 2024 projekty dwóch rozporządzeń Ministra Edukacji w sprawie nowelizacji podstaw programowych kształcenia ogólnego podlegały wcześniej, tj. przed przekazaniem do konsultacji, prekonsultacjom:

- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996),
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Konsultacje publiczne były poprzedzone tzw. pre-konsultacjami, w terminie od 12 do 21 lutego 2024 r. Wstępne, eksperckie i robocze wersje projektów zmian w podstawie programowej poszczególnych przedmiotów zostały upublicznione na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Od 12 do 19 lutego 2024 r. wszyscy zainteresowani mogli przestać uwagi do propozycji zmian za pośrednictwem formularza, a od 19 do 21 lutego 2024 r. odbyła się seria trzech spotkań on-line dla przedstawicieli grup zrzeszających nauczycieli i dyrektorów szkół, a także przedstawicieli organizacji pozarządowych z obszaru edukacji. Następnie, od 24 kwietnia 2024 r. do 13 maja 2024 r. trwały publiczne projekty. Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały omówione w raportach z konsultacji publicznych i opiniowania.

3 lipca 2024 r. Minister Edukacji zorganizowała spotkanie poświęcone projektowanej podstawie programowej kształcenia ogólnego nowego przedmiotu edukacja zdrowotna. Wzięło w nim udział kierownictwo Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz przedstawiciele ponad 50 organizacji i instytucji, którzy zadeklarowali chęć współpracy w budowie podstawy programowej edukacji zdrowotnej oraz podzielili się swoimi propozycjami dotyczącymi nowego przedmiotu. Uwagi i sugestie zgłoszone w trakcie spotkania przez przedstawicieli organizacji pozarządowych zostały skrupulatnie przeanalizowane i włączone do dalszych prac nad podstawą programową przedmiotu edukacja zdrowotna, co pozwoliło na lepsze dostosowanie treści programowych podstawy do potrzeb uczniów oraz aktualnych wyzwań zdrowotnych i społecznych.

3.2.4. Inne aktywności w obszarze współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi w roku 2024.

Szkoła dostępna dla wszystkich – we współpracy z UNICEF.

Na mocy Memorandum of Understanding (MOU) podpisanego 4 kwietnia 2023 r. pomiędzy ówczesnym Ministerstwem Edukacji i Nauki oraz UNICEF przyjęto realizację projektu „Accessible School for All” – „Szkoła dostępna dla wszystkich” w Instytucie Badań Edukacyjnych, jednostce nadzorowanej przez Ministra Edukacji. Projekt rozpoczął się 8 maja 2023 r.

Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji nauczycieli specjalistów w zakresie udzielania wsparcia dzieciom i uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w tym dzieciom i uczniom będącym uchodźcami z Ukrainy, a także integrowania zróżnicowanego środowiska w klasie/szkole. Zadanie realizowane jest we współpracy z uczelniami i organizacjami pozarządowymi na terenie całego kraju, w latach 2023-2025.

W Projekcie zaplanowano szkolenia dla 1120 nauczycieli specjalistów, które obejmują trzy etapy: e-learning na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, warsztaty z ekspertami oraz interwencje w praktyce. Obszary tematyczne szkoleń obejmują 5 programów:

- Program 1: Wdrożenie do praktyki szkolnej metod diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną,
- Program 2: System wsparcia edukacyjno-specjalistycznego uwzględniający zróżnicowane potrzeby uczniów podczas zajęć lekcyjnych,
- Program 3: Ochrona zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży oraz oddziaływanie edukacyjno-specjalistyczne skierowane do uczniów,
- Program 4: Prowadzenie działań integracyjnych uczniów i ich rodzin z doświadczeniem migracji, w tym uchodźców z Ukrainy,
- Program 5: Budowanie pozytywnego klimatu szkoły/przedszkola.

Dodatkowe działania zaplanowane w projekcie:

- konsultacje dla rodziców, uczniów i nauczycieli ze specjalistami psychologami, psychoterapeutami i psychiatrami,
- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców i nauczycieli,
- programy i materiały wspierające dobrostan szkolny oraz funkcjonowanie psychospołeczne,
- poradniki dla dyrektorów,
- program dla nauczycieli w zakresie wspierania nabywania języka polskiego przez dzieci z doświadczeniem migracji.

Projekt jest realizowany w 463 szkołach, 445 przedszkolach i 18 placówkach doskonalenia nauczycieli. Bierze w nim udział 2169 nauczycieli specjalistów.

Przy realizacji poszczególnych działań w projekcie angażowane były następujące organizacje pozarządowe:

- Fundacja Życie Warto Jest Rozmowy - współpraca w ramach przygotowania programu warsztatów rozwijających dobrostan szkolny uczniów,
- Fundacja SOK - opracowanie materiałów szkoleniowych do kursu „W drodze do dwujęzyczności - wspieranie rozwoju językowego uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji” i poprowadzenie webinarów dla uczestników kursu „W drodze do dwujęzyczności”,
- Fundacja FINE - przygotowanie materiałów dydaktycznych do kursu „W drodze do dwujęzyczności - wspieranie rozwoju językowego uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji”,
- Instytut Zdrowia Mentalnego - konsultacje specjalistyczne w zakresie psychoterapii,
- Centrum Edukacji Obywatelskiej - opracowanie materiałów szkoleniowych „Współpraca szkoły z organizacją społeczną w zakresie doskonalenia procesów edukacyjnych i wychowawczych), opracowanie przewodnika dla dyrektorów Szkoła Dostępna Dla Wszystkich – Z Perspektywy Dyrektora Budowanie Kultury Organizacyjnej Szkoły Z Uwzględnieniem Idei Autodeterminacji, czyli

o Motywacji w Praktyce Dyrektorskiej”, przygotowanie i prowadzenie warsztatu: Jak zmieniać swoją praktykę dyrektorską, by rozwijać samodzielność i motywację nauczycieli?,

- Manufaktura Przyszłości i Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - prowadzenie warsztatów dla specjalistów – uczestników projektu,
- Fundacja Szkoła z Klasą - warsztaty dla specjalistów, uczestników projektu,
- Fundacja Pole Dialogu - prowadzenie warsztatów dla specjalistów, uczestników projektu,
- Szkoła Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego - opracowanie materiałów szkoleniowych i prowadzenie warsztatów.

Współpraca z UNICEF odbywała się na podstawie rocznych WorkPlanów, które przewidywały na realizację zadań środki w wysokości:

- Rok 2023 – 3 115 515 zł,
- Rok 2024 – 7 000 000 zł,
- Rok 2025 - 1 600 000 zł,

W ramach projektu, którego realizatorem jest Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy, współpraca z organizacjami pozarządowymi i ich przedstawicielami odbywała się na podstawie umów cywilnoprawnych.

Wsparcie edukacji uczniów z ADHD.

Minister Edukacji współpracuje ze stowarzyszeniami i fundacjami zajmującymi się tematyką dot. zespołu nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi ADHD⁸, aby wspierać edukację dzieci-uczników z tym zaburzeniem. Celem tej współpracy jest poprawa jakości nauczania oraz zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju uczniów z ADHD w szkołach. Dzięki tym działaniom, szkoły stają się bardziej wrażliwe na potrzeby uczniów z ADHD, a rodziny otrzymują wsparcie w zakresie poradnictwa i terapii.

Przedstawiciele MEN w tym zakresie współpracowali z przedstawicielami Stowarzyszenia Bliżej ADHD, ATTENTIO Stowarzyszenia Osób Dorosłych z ADHD, Inicjatywy Walczymy o zmiany, Fundacji „Nie widać po mnie”. Prowadzone działania skupiają się na rozwijaniu mocnych stron, zainteresowań i talentów każdego ucznia oraz takim organizowaniu kształcenia, by uczniowie z różnymi potrzebami mogli się efektywnie uczyć.

Minister Edukacji zgadza się z potrzebą podnoszenia jakości wsparcia w procesie rozwoju i uczenia się uczniów z różnorodnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uwarunkowanymi ADHD, nie planuje jednak poszerzania obecnie obowiązujących w przepisach oświatowych kategorii niepełnosprawności czy wskazywania w przepisach prawa oświatowego rozpoznań medycznych wg ICD i łączenia ich z dedykowanymi formami wsparcia. Osoby z tym samym rodzajem niepełnosprawności lub rozpoznaniem medycznym mogą bowiem różnie funkcjonować, a tym samym mieć różne potrzeby i wymagać innego wsparcia. Dlatego projektowany model oceny (ocena funkcjonalna) potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, ustalania adekwatnych form wsparcia oraz finansowania tego wsparcia, oparty jest na modelu biopsychospołecznym, w którym funkcjonowanie dziecka-ucznia rozumiane jest jako wynik interakcji pomiędzy jego indywidualnymi cechami (stan zdrowia, możliwości psychofizyczne) a środowiskiem, w jakim dziecko uczy się i wychowuje.

Wsparcie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce.

Minister Edukacji współpracuje z MSWiA przy realizacji rządowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Na realizację zadań w ramach Programu przeznaczone są środki określone corocznie w decyzji MSWiA, która zawiera wnioski beneficjentów

⁸ ADHD - attention deficit hyperactivity disorder - zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi, nadpobudliwość psychoruchowa, zaburzenie neurorozwojowe.

zarekomendowane przez MSWiA do sfinansowania m.in. z cz. 30 budżetu państwa – Oświata i wychowanie.

W roku 2024 w ramach rządowego Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021 – 2030, na część zadań modułu edukacyjnego programu z budżetu cz. 30 – Oświata i wychowanie zaplanowano kwotę 700 000 zł, z tego wydatkowano środki w wysokości 683 032,66 zł (97,5% stopnia realizacji zadania).

Środki te zostały przeznaczone głównie na wsparcie lokalnej społeczności romskiej poprzez sfinansowanie lub dofinansowanie zadań realizowanych również przez organizacje pozarządowe: organizacja wyjazdów, kolonii, obozów, wycieczek, wyjść do kina, teatru, na basen, wsparcie edukacji przedszkolnej dzieci romskich, doposażenie sal, świetlic i placów zabaw, organizacja zajęć dodatkowych, zakup podręczników i pomocy dydaktycznych, organizacja konkursów: literackiego, plastycznego, recytatorskiego. Oprócz tego sfinansowano takie przedsięwzięcia jak: konferencje, pielgrzymka Romów, koncert upamiętniający 80 rocznicę zagłady Sinti i Romów, wystawy tematyczne, stworzenie ogólnodostępnej strony internetowej dot. spraw Romów, organizacji Święta Romów i warsztatów muzycznych.

Konsultacje publiczne ram określających minimalne wymagania dla dystrybucji sprzętu IT i udostępniania infrastruktury szkołom (zestawy do nauczania zdalnego sieci LAN, laboratoria STEM i AI).

Od 5 do 22 sierpnia 2024 r. Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy, jednostka nadzorowana przez Ministra Edukacji, przeprowadził konsultacje publiczne ram określających minimalne wymagania dla dystrybucji sprzętu IT i udostępniania infrastruktury szkołom dla inwestycji, realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Celem konsultacji było zebranie opinii i sugestii od wszystkich zainteresowanych podmiotów.. Dzięki zebranych głosom możliwe było stworzenie procedur, które będą bardziej dopasowane do potrzeb szkół, uczniów oraz nauczycieli. Konsultacje te miały także na celu identyfikację potencjalnych barier, które mogą pojawić się w procesie wdrażania nowych technologii w placówkach edukacyjnych.

W konsultacjach wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych: Stowarzyszenia Przyjazna Gospodarka, Polskiej Izby Książki oraz Centrum Rozwoju Edukacji A-Z.

Na podstawie danych uzyskanych podczas konsultacji została opracowana ostateczna wersja opiniowanego dokumentu.

Informacje dotyczące konsultacji są dostępne na stronie internetowej Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE): <https://ibe.edu.pl/pl/aktualnosci/2506-otwarte-konsultacje-spoeczne-ramy-dystrybucji-urzaden-teleinformatycznych-i-udostepniania-infrastruktury-szkolom>, oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej: <https://www.gov.pl/web/edukacja/konsultacje-spoeczne-ram-dystrybucji-sprzetu-i-wyposazenia-dla-szkol-realizowanego-w-ramach-krajowego-planu-odbudowy>

4. Udział przedstawicieli Ministra Edukacji w Komitecie do spraw Pożytku Publicznego oraz Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

Komitet do spraw Pożytku Publicznego jest organem administracji rządowej właściwym w sprawach pożytku publicznego i wolontariatu, w tym programowania, koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego. Komitet usprawnia współpracę rządu z trzecim sektorem oraz inicjuje ważne dla sektora obywatelskiego działania wspierające obecność organizacji pozarządowych w przestrzeni publicznej.

W roku 2024 przedstawicielem Minister Edukacji w pracach Komitetu do spraw Pożytku Publicznego był Pan Henryk Kiepura, Sekretarz Stanu.

W roku 2024 odbyły się trzy posiedzenia Komitetu, w trakcie których podejmowane były działania mające na celu poprawę funkcjonowania sektora pożytku publicznego i wolontariatu, realizację przedsięwzięć związanych z problematyką społeczeństwa obywatelskiego podczas Prezydencji Polski w Radzie Unii

Europejskiej w pierwszej połowie 2025 roku, szczególnie w kontekście Rady Organizacji Pozarządowych ds. Prezydencji Polski w Radzie UE, koordynację przygotowań do organizacji XXVI Światowego Jamboree Skautowego, które odbędzie się w Polsce w 2027 roku oraz rozstrzygnięcie kwestii podatku VAT od dotacji dla organizacji pozarządowych.

Rada Działalności Pożytku Publicznego jest organem opiniotawczo-doradczym Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Rada jest ciałem instytucjonalizującym zasadę dialogu obywatelskiego oraz współpracę pomiędzy sektorem publicznym a trzecim sektorem. Stanowi dopełnienie instytucji realizujących zasadę dialogu społecznego i sytuuje się obok Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu RP i Konferencji Episkopatu Polski oraz Rady Dialogu Społecznego.

W roku 2024 przedstawicielem Minister Edukacji w pracach Rady Działalności Pożytku Publicznego VII kadencji była Pani Izabela Ziętka, Podsekretarz Stanu.

5. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu w roku 2024.

**Zbiorcze zestawienie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe
finansowanych przez Ministra Edukacji w roku 2024.**

Lp.	Nazwa programu/przedsięwzięcia	Kategoria	Liczba projektów	Kwota finansowania
1.	Zobacz emocje - realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej.	Otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego.	5	2 153 125 zł
2.	Program wspierania uczniów wybitnie uzdolnionych.		6	600 000 zł
3.	Działaj, rozmawiaj! – wsparcie rówieśnicze na rzecz dobrostanu psychicznego.		1	399 800 zł
4.	Organizacja i przeprowadzenie olimpiad przedmiotowych i interdyscyplinarnych w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.		15	6 241 123 zł
5.	Organizacja i przeprowadzenie turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy w latach szkolnych 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025.		9	1 555 108 zł
6.	Kto ty jesteś? – Polak mały.	Dotacje celowe.	119	10 737 636 zł
7.	Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.		5	13 759 500 zł
8.	Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej w roku szkolnym 2024/2025.		2	1 830 920 zł
9.	Podróże z klasą.		120	4 124 051,96 zł
10.	Wsparcie uczniów polskiego pochodzenia z Białorusi uczęszczających do szkół ponadpodstawowych w Polsce.		1	1 142 790 zł
11.	Program wsparcia psychologicznego ZHP.		1	1 000 000 zł
12.	Promocja kształcenia zawodowego poprzez krajowe i międzynarodowe konkursy umiejętności (EuroSkills i WorldSkills).	Środki FERS	1	8 047 380 zł
13.	Rozwój współpracy i koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie.	Środki FERS	1	1 275 000 zł
Razem:				52 866 433,96 zł

6. Podsumowanie.

Podsumowując realizację *Programu* w roku 2024 należy zauważyć, że Minister Edukacji w podejmowanych działaniach zwróciła szczególną uwagę na podniesienie jakości oraz pogłębienie dotychczasowej współpracy z przedstawicielami organizacji pozarządowych, co pozwoliło na zbudowanie realnego partnerstwa między NGO's a administracją rządową.

Minister Edukacji oraz pozostali członkowie Kierownictwa Ministerstwa spotykali się z przedstawicielami organizacji pozarządowych zarówno bezpośrednio, jak i poprzez udział w konferencjach, seminariach i innego typu spotkaniach organizowanych przez MEN oraz partnerów zewnętrznych, poświęconych m.in. kwestiom: rozwoju edukacji, zmian w systemie edukacji, bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych, przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, statusu zawodowego pracowników oświaty. W trakcie tych spotkań przedstawiciele organizacji pozarządowych mieli możliwość przedstawienia Kierownictwu Ministerstwa propozycji działań na rzecz zwiększenia efektywności polskiego systemu oświaty oraz wyrażenia swojego stanowiska odnośnie spraw dotyczących edukacji i wychowania dzieci i młodzieży.

Proponowane przez Ministra Edukacji rozwiązania legislacyjne umożliwiły partnerom społecznym zarówno opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu oświaty i wychowania, jak i aktywne uczestnictwo w wypracowywaniu rozwiązań poprzez udział w ogłoszonych prekonsultacjach oraz innych spotkaniach otwartych dla przedstawicieli organizacji pozarządowych. Propozycje zgłaszane przez przedstawicieli organizacji pozarządowych były rzetelnie analizowane i uwzględniane w opracowanych rozwiązaniach legislacyjnych. Podejmowane przez Ministra Edukacji działania w zakresie konsultacji sprawiły, że organizacje pozarządowe stały się ważnym partnerem społecznym Ministerstwa Edukacji Narodowej i mają realny wpływ na tworzenie prawa oświatowego.

W ramach konkursów, programów i przedsięwzięć ogłaszanych w roku 2024 Minister Edukacji zapewniała równy dostęp dla wszystkich organizacji pozarządowych do przekazywanych środków. Konkursy charakteryzowały się przejrzystymi kryteriami zaś informacje o ich przebiegu i rozstrzygnięciu były wyczerpujące oraz zamieszczane na stronie internetowej MEN oraz w Biuletynie Informacji Publicznej MEN bez zbędnej zwłoki.

W roku 2024 Minister Edukacji powołała gremia instytucjonalizujące współpracę resortu edukacji z przedstawicielami organizacji pozarządowych, których wiedza i doświadczenie są pomocne w kształtowaniu polityki państwa oraz niezbędne do prawidłowej realizacji szerokiego wachlarza zadań w dziedzinie oświaty i wychowania. Przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie współpracy organizacji pozarządowych ze szkołami i placówkami odbywa się w ramach prac Zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, zaś przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie prowadzenia procesu integracji dzieci będących obywatelami Ukrainy oraz dzieci z doświadczeniem migracyjnym w polskim systemie oświaty prowadzone jest w ramach Zespołu do spraw Integracji Edukacyjnej Dzieci Będących Obywatelami Ukrainy. Prace Krajowej Grupy roboczej do spraw unijnego dialogu młodzieżowego przyczyniają się do rozwoju tego dialogu na poziomie krajowym, zaś działania podejmowane przez Zespół do spraw Praw i Obowiązków Ucznia przybliżają Ministra Edukacji do wypracowania jednolitych rozwiązań legislacyjnych w zakresie praw ucznia.